

RĪGAS CENTRĀLĀS BIBLIOTĒKAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2023. – 2027. GADAM

I. Ievads

Rīgas Centrālā bibliotēka (turpmāk – RCB) ir Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta padotības iestāde, kurai bibliotēku akreditācijas procesā ir piešķirts Rīgas reģiona galvenās bibliotēkas statuss.

Rīgas Centrālās bibliotēkas un tās filiālbibliotēku darbības attīstības stratēģija tiek balstīta uz sabiedrības un informācijas tehnoloģiju attīstības virzieniem, saskaņā ar Ministru kabineta rīkojumu Nr. 143 “Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2022.–2027. gadam “Kultūrvalsts””, Ministru kabineta rīkojumu Nr. 311 “Par konceptuālā ziņojuma “Par bibliotēku nozares politikas īstenošanas pilnveides pasākumiem”, Rīgas pilsētas kultūras stratēģiju 2008.–2025. gadam, Rīgas attīstības programmu 2022.–2027. gadam un Bibliotēku nozares stratēģiju 2023-2027. RCB savu darbību realizē atbilstoši LR Bibliotēku likumam, nozarei saistošajiem Ministru Kabineta noteikumiem, RCB nolikumam un citiem LR normatīvajiem aktiem.

RCB funkcija ir bibliotekāro pakalpojumu (tai skaitā izglītības, kultūras un informācijas pakalpojumu) sniegšana, kultūras vērtību, vietējā kultūras mantojuma (novadpētniecības) materiālu saglabāšana un popularizēšana Rīgas valstspilsētas administratīvajā teritorijā.

II. Misija

RCB misija ir nodrošināt brīvu un vienlīdzīgu pieeju drošai un uzticamai informācijai, sniegt atbalstu izglītībā un mūžizglītībā, attīstīt lasītprasmi, datorprasmes, medijpratību, veicināt sabiedrībā interesi par literatūru, lasīšanu, rūpēties par vietējā kultūras mantojuma saglabāšanu, kā arī attīstīt bibliotēku par “trešo telpu” - brīvi pieejamu kopienu tikšanās vietu, kur indivīdi var socializēties ārpus ierastajām dzīves telpām – mājām un darba.

III. Mērķi

1. Atbilstoši bibliotēku akreditācijas prasībām, kā arī valstī un pašvaldībā noteiktajām prioritātēm izstrādāt un izpildīt RCB darba plānus visās bibliotēkas darba jomās: bibliotēkas pakalpojumu nodrošināšana, jaunu pakalpojumu (tai skaitā digitālu un e-pakalpojumu) ieviešana, darbinieku profesionālā pilnveide, RCB tīkla attīstība, telpu infrastruktūras attīstība un uzturēšana, profesionālajiem standartiem atbilstošu mēbeļu, aprīkojuma un tehnikas iegāde un uzturēšana, bibliotekārā darba metodiskā pārraudzība un kvalitātes kontrole RCB un Rīgas vispārējās izglītības iestāžu bibliotēkās.

2. Komplektēt RCB vienoto krājumu (grāmatas, periodiskie izdevumi, nošizdevumi, kartes, audio un video materiāli u.c.) atbilstoši galvaspilsētas publiskās

bibliotēkas lietotāju vajadzībām saskaņā ar RCB krājuma attīstības un komplektēšanas koncepciju, kā arī ievērojot starptautiskās vadlīnijas: "IFLA vadlīnijas publisko bibliotēku darbā", "Kopenhāgenas deklarācija", "UNESCO Publisko bibliotēku manifests", Lionas deklarācija par pieeju informācijai un attīstībai, IFLA ziņojums par attīstības tendencēm u.c.

3. Nodrošināt pieeju valsts un pašvaldības institūciju sagatavotajai informācijai.

4. Lai veicinātu bibliotēkas popularitāti un atpazīstamību, kā arī informētu sabiedrību par piešķirto pašvaldības līdzekļu lietderīgu izmantošanu, nodrošināt RCB publicitāti: rīkot izstādes (tai skaitā virtuālās izstādes) un pasākumus, uzturēt un attīstīt bibliotēkas tīmekļvietni, sagatavot un izdot informatīvos materiālus un ikgadējo izdevumu «Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmata», publicēt informāciju dažādos medijos, sagatavot gada pārskatu u.c.

5. Turpināt attīstīt RCB kā informācijas, izglītības, kultūras un saskarsmes vietu atbilstoši "trešās telpas" koncepcijai ikvienam tās apmeklētājam neatkarīgi no vecuma, dzimuma, etniskās piederības, sociālā statusa, īpašu vērtību vēltīt bērnu, jauniešu, senioru, kā arī cilvēku ar īpašām vajadzībām un sociāli mazaizsargātu personu bibliotēkārājam apkalpošanai. Attīstīt iekļaujošus pakalpojumus imigrantiem un patvēruma meklētājiem.

6. Veicināt RCB lietotāju lasītprasmi, interesi par lasīšanu, attīstīt digitālās prasmes, medijpratību.

7. Veikt regulāru bibliotēkas lietotāju interešu un vajadzību izpēti, lai pilnveidotu un attīstītu RCB darbību un pakalpojumus.

8. Lai nodrošinātu pilnvērtīgu novadpētniecības funkcijas realizāciju, veikt RCB vēstures izpēti, vākt un saglabāt vietējā kultūras mantojuma (novadpētniecības) materiālus, popularizēt tos, sagatavojot izstādes un publikācijas iespiestā un elektroniskā veidā, kā arī digitalizējot tos.

9. Sagatavot bibliogrāfiskos rādītājus par nozīmīgām kultūras iestādēm, notikumiem un personībām.

10. Lai īstenotu Rīgas kultūras stratēģiju, kā arī Rīgas attīstības programmu, sadarboties ar citām Rīgas kultūras iestādēm un institūcijām, Rīgas apkaimju attīstības biedrībām, Latvijas bibliotēkām un citām valsts, pašvaldību un nevalstiskajām organizācijām.

11. Turpināt starptautisko sadarbību, veicināt jaunu sadarbības kontaktu veidošanu, turpināt aktīvu dalību starptautiskajās bibliotēkārājās institūcijās (IFLA, Metropoļu bibliotēku sekcija), piedalīties un organizēt starptautiskus seminārus un konferences, lai attīstītu RCB bibliotēkāros pakalpojumus, uzlabotu to kvalitāti, pilnveidotu RCB darbinieku profesionālās zināšanas un pieredzi, kā arī veicinātu Rīgas valstspilsētas un RCB starptautisko atpazīstamību.

IV. Uzdevumi

12. RCB un tās pakalpojumu attīstība un popularizēšana:

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

- 12.1. Vienlīdzīga informācijas pieejamība ikvienam RCB apmeklētājam;
  - 12.2. Bibliotēku, literatūru un lasīšanu popularizējoši un lasītprasmi veicinoši pasākumi visām bibliotēkas lietotāju grupām;
  - 12.3. Konsultācijas par Bibliotēkas krājumu, katalogiem, datubāzēm un citām informācijas meklēšanas sistēmām un to lietošanu;
  - 12.4. Bibliotēkas attālināto pakalpojumu izmantošanas veicināšana (RCB elektroniskais katalogs, pakalpojums "Mana bibliotēka", abonētās tiešsaistes datubāzes u.c.);
  - 12.5. Bibliotēkas lietotājiem ērtas atvērtības stundas;
  - 12.6. Telpu pieejamības nodrošināšana (velonovietņu, uzbrauktuvju ierīkošana);
  - 12.7. Informācijas resursu saņemšanas/ nodošanas iekārtu uzstādīšana RCB un filiālbibliotēkās informācijas resursu pieejamībai ārpus bibliotēkas atvērtības laika;
  - 12.8. Nemateriālā kultūras mantojuma (novadpētniecības materiālu) digitalizēšana un popularizēšana;
  - 12.9. Iekļaušanās pašvaldības kultūras un sabiedriskajās aktivitātēs, sadarbība ar apkaimēs esošajām iestādēm un organizācijām vienotas kultūrtelpas kontekstā;
  - 12.10. Aptaujas iedzīvotāju viedokļu noskaidrošanai par RCB pakalpojumu pieejamību un kvalitāti;
  - 12.11. Publicitātes pasākumi RCB (arī iedzīvotāju publiskās apspriešanas).
13. RCB tīkla attīstība bibliotekāro pakalpojumu nodrošināšanai visā Rīgas teritorijā:
- 13.1. Vienmērīga Rīgas publisko bibliotēku tīkla attīstība sadarbībā ar Rīgas valstspilsētas pašvaldību (RCB filiālbibliotēku izveide Purvciemā, Ziepniekkalnā, Dreiliņos);
  - 13.2. RCB struktūrvienību/ filiālbibliotēku ēku, iekštelpu un ārtelpu attīstība sadarbībā ar Rīgas valstspilsētas pašvaldību;
  - 13.3. Esošo ārējo apkalpošanas punktu attīstība un jaunu izveide.
14. RCB atbalsts izglītībai un mūžizglītībai:
- 14.1. Atbalsts dažādu vecuma un sociālo grupu apmeklētāju izglītībai un mūžizglītībai (bērni, jaunieši, pieaugušie, seniori, strādājošie, bezdarbnieki, maznodrošinātie, cilvēki ar īpašām vajadzībām, imigranti, patvēruma meklētāji u.c.);
  - 14.2. Bibliotēkas kā informācijas, izglītības, kultūras, saskarsmes un izklaides vietas attīstība saskaņā ar "trešās telpas" koncepciju;
  - 14.3. Dalība valsts un pašvaldības līmeņa projektos, lasīšanas veicināšanas programmās;
  - 14.4. Bibliotēkas lietotāju datorprasmju un informācijpratības pilnveidošana kvalitatīvai bibliotēkas pakalpojumu izmantošanai, kā arī valsts un pašvaldības piedāvāto pakalpojumu saņemšanai (konsultācijas, nodarbības, bibliotekārās stundas);
  - 14.5. Sadarbība ar valsts, pašvaldību, privātajām mācību iestādēm, interešu izglītības centriem, mācību centriem, dienas centriem u.c.;
  - 14.6. Kvalitatīvu un mūsdienīgu informācijas resursu, pakalpojumu un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodrošināšana.
15. RCB darbinieku profesionālā pilnveide:
- 15.1. Regulāra profesionālās pilnveides pasākumu plānošana RCB;
  - 15.2. RCB personāla deleģēšana uz ārpussistēmas profesionālās pilnveides

pasākumiem;

15.3. Starptautiskā sadarbība personāla profesionālajā pilnveidē.

16. RCB darbība Eiropas Savienības kontekstā. Eiropas Savienības informācijas punkta (ESIP) darbība RCB, nodrošinot RCB darbiniekus un apmeklētājus ar informāciju par Eiropas Savienību.

17. RCB dalība starptautiskos projektos.

18. Rīgas kā kultūras pilsētas un tūrisma galamērķa popularizēšana:

18.1. Pašvaldības, valsts un starptautiska līmeņa darba grupu, semināru un konferenču organizēšana;

18.2. Dalība valsts mēroga norišu ciklā "Latviešu grāmatai 500";

18.3. RCB un Rīgas popularizēšana RCB tīmekļvietnē;

18.4. Sadarbības partneru nodrošināšana ar informācijas materiāliem par RCB, Rīgu un Latviju;

18.5. Grāmatu un citu informācijas resursu izstāžu organizēšana sadarbības pilsētās un bibliotēkās.

Rīgas Centrālās bibliotēkas direktore

D.Šmita